

ئاو مەكە بى ئاشى مىدىا و سىشال مىدىاى فەرمى سىستەمەكەدا . . زاهىر باھىر

لە رووداۋەكانى ئىم دوايىەى فەرەنسادا ئۆۋەى زىاتر نىشان دەدرا لەلايەن كوردانى باشوورەۋە ئۆۋە كلىپ و گرتە قىدەيانە بوون لەلاپەكەكانى فەيسبوك و تىكتەك دەربارەى تالانى و دزى بوغازە و شەپە گەۋرەكان بوون كە زىاتر لەلايەن خەكەكانى بەيانەۋە و نەۋەكانىانەۋە دەكرا بە تايىدەت خەكەكانى موسەمان.

بەستى كارەساتە كە تە ئۆۋە ۋوداۋە گەۋرەيەى فەرەنسا و ۋەتەنى دىكە تەنەا لە گەشەيەكى تەسكى زەر كەمى بە ئاگا لە ھەكارى اپەينى خەكەكى بىنيت . نەك ھەر ئۆۋە بەكەكو پەيامەكى زەر ھەۋە و خزمەتكەرى دەۋەت و سىستەمەكە بەاوبەكتەۋە .

ئۆۋەى كە لەۋ گرتە قىدەيانەدا بىنرا و لەۋ وتار و پەستەكاندا بىسترا ھەر يەكەيان خزمەت بە ئەجەندەيەكى سىاسى جياواز دەكەن كە دەيانەۋەت ئۆۋە نىشان بەن كە ئۆۋە كارانەى كە ۋىداۋە تەنەا خەكەكانى كەچبەر و پەنابەر ۋەچەكانى ئۆۋان بوون . ئەمەش تەنەا دوۋپا تەكردنەۋە و پەشتراستەكردنەۋە قسە و لەدوان و راگەيانەنى ھەندەك لە سىياسىيەكان بە تايىدەت ترامپ سەرانى حىزبە استەۋە و ايسستەكانەۋە بوو كە ئۆۋانەش بە مەبەستى تايىدەتە ئۆۋانەيان بەاۋ دەكردەۋە .

گرتە قىدەكان ۋەكەۋە خەى ۋوون نەكراۋنەتەۋە كە چى ۋودەدات و ھەكارى رووداۋەكان چىن و بەچى گەنجان لە زەرەكە لە ۋەتەنى ئۆۋروپادا ھاتوونەتە سەر شەقام و اپەريون . كە خەۋى ئەمە ھاۋبەشى زەرەكە لە گرتەكانىانە نەكە لاسايىكردنەۋە . گەنجان ئاينەيەكى ۋون لە بەردەمياندا نىيە ، گەنجانى پەنابەر و كەچبەر و ۋەچەكانىان بە تايىدەت موسەمانان پەراۋەز خراۋن و بارودەخەكە كاراىى خراپى خەى زىاتر لەسەر ئۆۋان دانائە .

ئۆۋەى بوۋەتە ھەى ھەگىرسانى خەپشانەدانەكان، لە ۋەتەكەۋە بە ۋەتەكى تر ھەم جياۋازە و ھەم زىاترەش ھاۋبەشە . لە فەنەنسا ، جموجەكەكە لە ناۋەستى مانگى ئۆيلوۋدا لە قوتابخانەكانەۋە دەستى پەكەرد ، ئۆۋەش ۋەكە بەئومەدىيەك بەرامبەر بە فەشەلى درەخايەن لە چارەسەكردنى كەشەكانى ۋەكە قەرەباغىي پەلەكان ، كەمى مامەستايان، و ۋەرانبەۋنى بىنا و دامەزراۋەكان . تا كاتى

خەپشاندان گەورەكەى ئۆزى شەممە، كارمەندانى كەرتى گشتیش پەيوست بېوون، و سكا و داواكارىيەكان فراوانتر بېوون سەبارت بە گرانى بۆلۈپ ئىيان.

لە ئىسپانىيا چەندەها سەبەب بىزوتەنەلى خانووبەرە كە بىزوتەنەلىيەكى زەر بەھەزە دامەزراو. ئۇ بىوولەم چەندەھەفتەلى پەشووۋەدا بە تەواۋى ئىسپانىيە شەقەندە و حكومەتيان ناچار كەرد بە بانگەشكەردنى ھەبىزەردنى گشتى لە ئۆزى 29ى مانگە ئاينەدا .

لە بەلجىكا، لە لايەكى تەرەپ، قوتابىيان دۆزى بەزەكەردەلىيە كە و سەتاونەتە و داۋاى كەتەرمەرى زىاتەرى وانەوتەنە و دەكەن. . قوتابىيانى يەنە لە سەبەب گرانىيە تەچەۋى نىشتەچەبېوون و دەستەگە يىشتەن بە شەنە نىشتەچەبېوون ھەتەنە تە دەنگ، لە كەتەكەدا قوتابىيانى ئەمانىا دۆزى ئەگەرى گەندەنەلى خەمەتى سەربازىيە زەرەملە خەپشاندانىان كەردە.

ئەگەر لە دەرەلىيە ئورەۋەپەي ئۆزەۋا بەۋانەت، جىۋەزىيەكان زەر زىاتەرى و ەۋەنتر دەردەكەن. لە ئەلبانىا، ئەۋەزى و نەزەيەتەيە قوتابىيان لە سەبەب بەنەمەي جەۋەكەكى دۆزەكەمەتەيە پەشەۋەتەرى دەرەست بېوولە، كە ئەستەش بېوولە تە پەپەينەكى سەربەخەي گەنجان.

لە سەربىيا، قوتابىيان ئەبەرايەتەي نەزىكەي دۈۋە سە لە خەپشاندانى تە ئەدەپكە ئەشتەيەنەيان كەردەۋە بەدەۋەي كەرسەتەي و سەتەگەي شەمەندەفەرى نەۋە سەدە. بىزوتەنەلىيەكان يەنە پەيوست بېوولە بە داۋەكەرى كەتەيەنەنە بە گەندەلى، نەبېۋەلى لەپەرسەينەلىيە دامەزراۋەيە و بەكەردەۋەيە سەسەي بە بېۋەلى ئاينەيەكى ەۋە. . لە ئەستەشە قوتابىيان بە لىستە سەربەخەي خەيان بەشەدەرى لە ھەبىزەردنى ئەم كەتەيە ھەفتەيەدا دەكەن.

قوتابىيانى ئىتالىا بەھەمان شەۋە بەھەمان ھەكەر و كەم يە زەر ، ھەتەۋەنە تە سەبەب شەقەم . بەبەم ھەۋەكەتەش تەۋەۋەكەنى دىكەي كەمەگەش بە ھەي ئەۋەي كە گرانى پەداۋەستەيەكانى ئىيان كەرايە زەر نەبەرى لە سەريەنەنەۋە ھەۋەشتە قوتابىيان دەكەن.

ئەستەنەۋە نەزىكەي 10 ئەۋە لە بەشەۋەرى ئىتالىا شەفەرانى بارەگەكان نەزەيەتيان دەرەي بەرامبەر بە بەزەۋەنەۋەي نەرخى بەنەينە و گەكانەيان دەخستەۋە و پەداۋەستەيەكانى ئىيان لە مەركەتەكەندە كەبېۋەنەتەۋە. ھەۋەكەتەش ۷۱ كەسيەن ئەدەستەراۋە دەدەرنە بە دەسەتەدارەنى دادەۋەرى و ۲۴۲ كەسەش غەرامە كەراۋە بەھەي دەخستەنى گەكانەۋە . ئەمەش چەلەكى رەستەۋەيە بە گەۋەرىيە يەسەي ئىتالىا ئەۋەچەلەكىنە قەدەخەن. ھەۋەكەتەش بەپەرسەكى ھەشەدەرى دەيە شەفەرانى بارەگەكان كە گەگەرىكەردەن لە گە سەرەكەيە گەشتەكان دەتەۋەنە سەزەيەنەنەكەردەنى بەسەردە بەت.

لښ لايښکی دیکښو لښ سټرانسټری نښوروپادا کښینی خانوو و شوښنی نیشټښجښوون ښښ ښښ قورستر دښښت و و ښښتوانایی کښیاران و کرښچیان نیشان دښدات. خزمښتگوزاریښ گشتیښکان لښ ښښر فشاردان، و پرښسښی تښښښوون ښښوون دښمښزراندن و کارکردنی پارښزراو نادیار و ناښوونښ.

اښښرتی ئیورښسات (Eurostat) هښندښك ئاماری خستښتښ ښښرچاو کښ نرخښکانی خانووبښښ لښ یښکښتی نښوروپا لښ نښوان ساښی ۲۰۱۰ و چارښکی چوارښمی ساښی ۲۰۲۴ دا ښښ ښښښی 55.4% و کرښی خانووبښکان ښښ ښښښی 26.7% ښښرز بوونښتښوښ. توښښښښوښی گښنجانی دښمښزراوښی توښ ښښښښ (TUI Foundation Youth Study) ښښ ساښی ۲۰۲۶ دښرخښری نښوښ بووښ کښ ۵۲% لښ گښنجانی تښمښن ۱۶ ښښ ۲۶ ساښ لښ حښوت وښاتی نښوروپیدا ښښشینی دښکښن دښخی ښیان لښ دایک و باوکیان خراپتر ښښت، نښمښش لښ ښښرامښښر ښښ ۲۵% کښ ښښشینی دښکښن دښخی ښیان لښ باوکو دایکیان باشتښ ښښت.

ښښکاری گښنجان لښ ناوچښی یښښښدا ښښ شښوازښکی ښښرچاو ښښرتر دښمښښښوښ لښ ښښکاری گشتی. توښښښښوښیښک لښسښر کښمپانیا فښښښیښکان نښوښی دښرخستووښ کښ دښښښښښکی خښراتر لښ دښمښزراندنی دائمیښدا لښ نښوان کرښکارانی تښمښن ۲۱ ښښ ۲۹ ساښدا وویښداوښ لښو پشښ و کارانښی کښ ښښرکښوتن و کاریگښرییان ښښ دښستکردی زیرښک (AI) هښیښ گښرچی بانکی ناوښندی نښوروپی هښشښاری دښدات کښ ښښښښکان نیشانی دښدات کښ هښشتا ناتوانن نښو هښکارښ دیاری بکښن. ښښښام خودی نښم نادیاریښ دښتوانښت هښستښکی هاوښش ښښ نښبوونی ئارامی لښ سټراسټری سنووری نښتښوښیښکاندا دروست بکات.

نښمانښی سښښوښ ښښښکن لښو هښکارانښی کښ بوونښ هښی ښښانښ سښرشښقامی خښښکی، کښ چی تر گښنجان هیوایان ښښ ئاینښښیان نییښ باقی خښښکانی دیکښش دښیانښوښت ښښگرییښك بکښن لښ ئاینښښی خراپبوونی بارودښخی ئا بوورییان.

زاهیر باهیر

23/10/2026